

הביאני חדריו

גליון 324

מדינת ישראל - כהן שליט"א

מרפאים עסק התורה - מרגלים

ומאן ייעול בגויה. במלין אלין 'ויניאו את לב בני ישראל', בגין דאפיקו שום ביש עלה, כמה דאת אמר 'ויוציאו את דבת הארץ'.

מאיך עומדים האנשים השלמים באמונתם ומחזקים את הלבבות ואומרים 'אם חפץ בנו ה' ונתנה לנו', כיון דישתדל בר נש ברעותא דלכא לגבי קוב"ה, לא בעי מנן אלא ליבא וכו', 'ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ', 'אך בה' אל תמרודו', בעי דלא ימרדון באורייתא, דאורייתא לא בעי עותרא, ולא מאני דכספא ודהבא, 'זאתם אל תיראו את עם הארץ', דהא גופא תבירא אי ישתדל באורייתא ישכח אסוותא בכלא, הדא הוא דכתיב (משלי ג) 'רפאות תהי לשרך ושרקי לעצמותיך', וכתיב (שם ד כב) 'ולכל בשרו מרפא', וכל אינון מקטרגי אינון מכרזאן ואמרי, פנו אתר לפלנייא עבדא דמלכא, בגין כך אל תיראו וכו' ע"כ, יעו"ש באורך.

הנה בהשקפה ראשונה הרמז של חז"ל אינו מעניין הכתוב כלל, אכן באמת כשנעמוד על מהות ענינה של נחלת הארץ נראה שאכן רמז זה שייך לעומקו של הפשט.

ב. מעלת ירושת נחלה בארץ - מקום שכינתו ית'

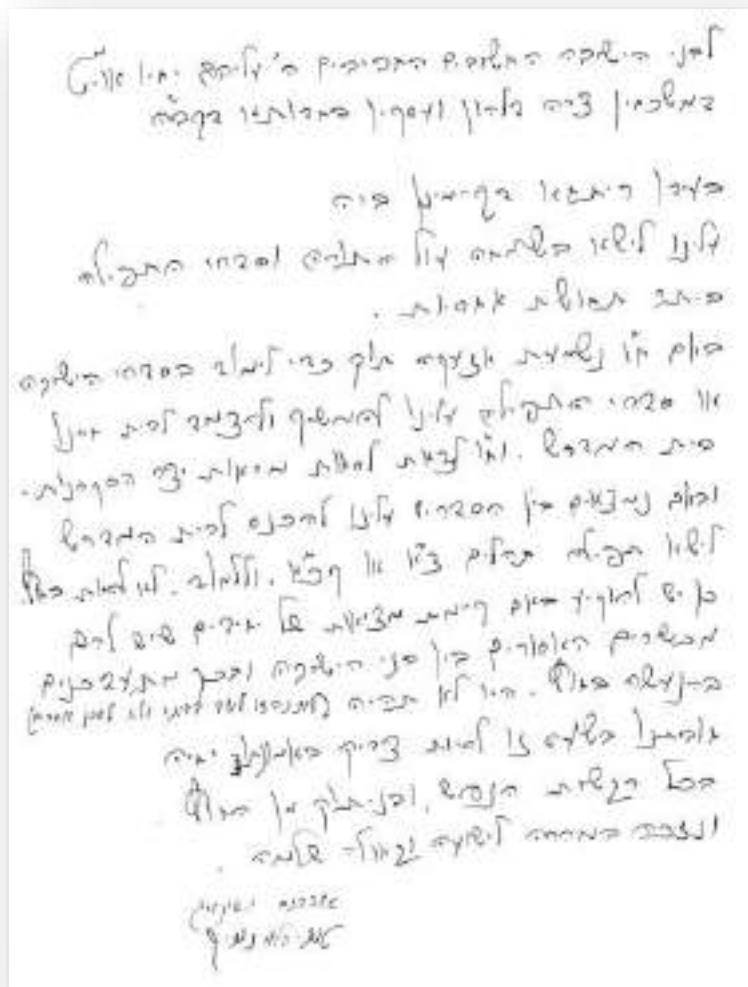
הנה כתיב 'ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן אנשים ההם', וברש"י הביא ד' הגמ' (ב"ב קי"ז) שנטלו חלקם של מרגלים בארץ וקמו תחתיהם לחיים עכ"ל, והענין תמוה טובא וכי תוספת רכוש ונחלה היא תוספת חיים, ולא משמע שהוא מפני אפשרויות נוספות של קיום מצוות התלויות בארץ, אלא עצם הנחלה נותנת חיים לבעליה, וכל שהוסיף נחלה הוסיף חיים, והענין צריך ביאור.

ובאמת דיש להתבונן בכל עיקר נחלת הארץ, דהנה מראשית

עותרא סגיא לאשתדלא ביה, מאן הוא דיזכי בה וכו'. 'והערים גדולות בצורות', בתין מליין כל טובא, דלא יחסרון מכלא. ועם כל דא, 'וגם ילידי הענק ראינו שם', בעי גופא תקיף גיבר כארי, בגין דהיא מתשת חיליה דבר נש, לאשתדלא בההוא איסור והתר טמא וטהור כשר ופסול, מאן ייכול לזכאה בה.

ועוד שם, 'עמלק יושב בארץ הנגב', הא יצרא בישא קטיגורא מקטרגא דבר נש, דישתכח תדיר בגופא, 'והחתי והאמורי וגו'', כמה מקטרגי משתכחי תמן, דלא יכיל בר נש למיעל בההוא עלמא כלל, מאן יזכי ליה,

מכתב רבותינו שליט"א לבני הישיבה על ההנהגה בעת חזו נתלה בפתח היכל הישיבה"ק השבוע

א. רמז בפרשתנו על מחלישי הציבור מעסק התורה

הנה החושך יכסה ארץ והמינות נפצה כל הארץ בדעות כוזבות מבית ומחוץ להמעט ערך התורה ולומדיה, וכאילו הקדשת החיים לעסק התורה אינה דרך המסורה לרבים אלא נחלת היחידים כביכול רח"ל מהאי דעתא, ומכזבים בדמיונות שוא שכאילו לא ניתן להקדיש את החיים לעסק התורה ללא פרנסה מסודרת ומרווחת בכל הנצרך לו ולצאצאיו עד סוף כל הדורות... ויש לדעת דענין זה יש לו שורש בפרשת המרגלים כפי שגילו לנו חז"ל בדרך הפרד"ס של הפרשה.

הנה במדרש הזהרה (שלח קנט-קס) מפרש את פרשת המרגלים ע"ד רמז, שמדובר על שליחותו של האדם כאן לבחון את ארץ החיים העליונה, האם טובה היא, ומה הם הדרכים לזכות בה, וישנם מוציאי דיבת הארץ רעה, והם 'בני נשא דלא מהימני', ומחלישים בני אדם מלעסוק בתורה, ואומרים דהגם שהיא אכן ארץ טובה, אבל קשה מאוד להשיגה ואין מי שיכול לזכות בה, א. דלא ניתן לעסוק בתורה אלא בעל עושר גדול מאוד, ב. ורק עם בתים מלאים כל טוב, ג. וגם באם יש לו כבר כל זה, אבל צריך גם גוף בריא וחזק מאוד דהתורה מתשת כחו של אדם, ד. ומלבד כל זה ישנם הרבה מקטרגים על כל עבירה קלה, וממילא גם באם תהא לו כבר את הזכויות לג"ע, אבל בלא"ה יפסיד הכל ע"י חטאיו, ואין אדם יכול לעמוד בזה, ובכך מחלישים את העם מלעסוק בתורה.

וזה לשון קדשם: 'ויספרו לו ויאמרו וגו'', הא אעמלנא ולא ינא בגין למנדע חולקא דההוא עלמא, 'וגם זבת חלב ודבש היא', טב הוא ההוא עלמא עלאה, כמה ידיענא באורייתא, אבל מאן יכיל למזכי ביה. 'אפס כי עז העם', תקיף הוא, דלא יחשיב כל עלמא כלל, בגין דיהא ליה

המתים גופא אמרו (כתובות ק"א ב') 'כי טל אורות טליך' כל המשתמש באור תורה אור תורה מחייהו וכו', ועל כן ארץ ישראל שהוא מקום התורה הוא המקום המסוגל לתחית המתים.

והנה פשוט דיסוד הדבר שהתורה היא עצם החיים היא משום שהקב"ה הוא מקור החיים וקוב"ה ואורייתא חד, וכמו שהאריך בנפח"ח (ש"ד פ"י) שבעסק התורה האדם דבוק בו ית', שהוא יתברך ורצונו ודבורו חד, וכמ"ש בזוהר דקב"ה ואורייתא חד, ולימוד התורה הוא עיקר קיום הדבקות בהש"ת עיי"ש, ומקרא מלא דיבר הכתוב שהדבקות בהש"ת הוא סיבת החיים 'ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום', חז"ל (כתובות ק"א ב') העמידו את הפסוק על דבקות בתורה ובתלמידי חכמים, דהיא המביאה לדבקות בשכינה, ועי"כ יזכו לחיים, ומעתה מה שנתבאר דארץ ישראל היא מקום החיים מפאת היותה מקום התורה, הוא אחד עם מה שנתבאר דהוא מקום השראת השכינה.

ומעתה התבאר לן היטב הענין שיהושע וכלב חיו מן האנשים ההם, שנטלו חלקם של המרגלים בארץ וקמו תחתיהן לחיים, דאכן נחלת הארץ - ארץ החיים, היא דבקות במקור החיים, והמוסיף בנחלת הארץ הוסיף חיים.

ה. האחיזה בארץ מכח התורה, התקשרות עם מהותה

והנה פשוט דבהיות שיעקר מהותה של הארץ שהיא מקום התורה, האחיזה בארץ היא רק בזכות התורה, ומה"ט אבדה הארץ על 'עזבם את תורת', דבכך הפסידו את עיקר יסוד הזכיה בארץ.

ועוד זאת דבאמת השראת השכינה בארץ תלויה בעסק התורה של ישראל, ובביטולה של תורה הסתלקה שכינה ממנה, כמ"ש הגר"א ז"ל (יה"א שלח י"ט א') והוא ית' שוכן בקרב הארץ בשביל התורה, ובביטול תורה אבדה הארץ ע"כ, ומקורו טהור בזוה"ק (ואתחנן דף רס"ח א') על כל תנאין דגזר קוב"ה כד עאלו לארעא דישאל, גזירה דאורייתא הוה, [פי' התנאי העולה על כל התנאים שהתנה הקב"ה עם ישראל כשנכנסו לארץ, הוא שיעסקו בתורה הק'] מ"ט בגין דשכינתא לא מתיישבא בארעא אלא באורייתא וכו', הה"ד כי הוא חייך ואורך ימך לשבת על האדמה, על האדמה סתם [ר"ל ארץ ישראל], ואי לאו, דאפסיק מלי דאורייתא, לא יכלא למיקם, דכתיב על מה אבדה הארץ, וכתיב ויאמר ה' על עזבם את תורת ע"כ, והוא כיסוד ד' חז"ל הק' דיסוד השראת השכינה הוא מכח התורה, ד'לפרוש ממנה איני יכול'.

אך יש להבין שאין זה רק בגדר זכות, אלא דההתקשרות של כלל ישראל עם ארץ ישראל הוא עם המהות הרוחנית שלה, ובהיות דמהותה הוא מקום התורה, ממילא איכות חיבורם עם הארץ היא כפי איכות חיבורם עם התורה.

וכ"כ רבינו הגר"א באד"א (דברים א' ו') וגילוי של תורה הוא בארץ, כמ"ש (ב"ב קנ"ח) אורא דא"י מחכים, וגם הנבואה אינה שורה אלא בארץ ישראל, ולכן ברח יונה, כמ"ש (מו"ק) ראוי רבינו שתשרה עליו שכינה, אלא בבל גרמה לו, וכמ"ש מלכה ושריה בגויים אין תורה, גם נביאיה לא מצאו חזון מה' עכ"ל. הנה העמיד כאן הגר"א ז"ל דינשם שני השגות המיוחדות לארץ ישראל, הא' השגת הנבואה, וזהו מפני היותו מקום השראת השכינה וכמ"ש נ בארוכה, והב' השגת התורה.

וביהל אור פר' שלח (ט"ו ב') מבאר הגר"א ז"ל את הענין דשליחת המרגלים היתה להנאתו ולטובתו של משה להכיר הארץ, וז"ל שהוא ענין גדול כמו ידיעת התורה שגבוליה וכל ענינה הן עניני תורה בת מלך פנימה וכו' ע"כ.

ד. "ארץ החיים", 'קמו תחתיהם לחיים'

והנה איתא בגמ' (כתובות ק"א א') א"ר אלעזר מתים שבחוץ לארץ אינם חיים, שנאמר 'ונתתי צבי בארץ חיים' ארץ שצביוני בה מתיה חיים וכו', וצדיקים שבחו"ל אינם חיים אלא בגלגול מחילות עיי"ש, מבואר בזה שארץ ישראל הוא מקום המסוגל לחיים, וכן איתא (ברכות ח' א') אמרו ליה לרבי יוחנן איכא סבי בבבל, תמה ואמר 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה כתיב' אבל בחוצה לארץ לא ע"כ, הרי דארץ ישראל הוא מקום המסוגל לחיים ואריכות ימיו של האדם.

ויש להבין דאין זה רק מפאת זכות הישיבה בארץ, דהלא מדובר על צדיקים שמתו בחו"ל ולא ראו את הארץ מימיהם, וראויים לקום לתחיה בזכות עסק תורתם או החזקת תלמידי חכמים, ובכל זאת התחיה בפועל אינה יכולה להיות אלא בארץ ישראל, הרי שארץ ישראל היא במהותה מקום החיים, ומשם שואבים המתים את מקור חיותם, ואכן לישנא דקרא [המובא בגמ' הנז'] הוא 'ונתתי צבי בארץ חיים', הרי דזהו הגדרה על הארץ שהיא 'ארץ חיים', וכן הוא באדר"נ (פל"ד) עשרה נקראו חיים וכו' ארץ ישראל נקראת חיים שנא' ונתתי צבי בארץ חיים עיי"ש, דהיא במהותה ארץ המקושרת עם מקור החיים, ותחיית המתים היא על ידי ההתקשרות עם מקור החיים שבארץ החיים.

וביאור הענין הוא ע"פ האמור שארץ ישראל הוא מקום המסוגל להשגת התורה, והתורה היא עצם החיים כמאמר הכתוב כי היא חייך, וכן אמרו (ע"ז ג' ע"ב) מאי דכתיב 'ותעשה אדם כדגי הים' כו' מה דגים שבים כיון שפורשים מן המים מיד מתים אף בני אדם כיון שפורשים מן התורה מיד מתים, וכן השיבו ר"ע לפפוס 'ומה במקום חיותנו כך' כו' (ברכות ס"א ב), וכן כתיב 'כי חיים הם למוצאיהם', הרי שהתורה היא חפצא של חיים והדבק בה דבק במקור החיים, והאריך בזה רבינו מוהר"ח מואלוז'ין בנפח"ח (ש"ד פל"ב ול"ג) וכן ברוח חיים (ריש פ"ג). ומפני כך ארץ ישראל שהוא מקום התורה היא ארץ החיים במהותה, ובאמת דעל תחית

התייחסות האומה ע"י האבות הקד' הובטחה להם הארץ, וזרעם עברו את כור הברזל במצרים להיות ראויים לקבלה, [עי' ברכות ה' א']. ודור המדבר נענשו בעוון המרגלים שלא יזכו בה, ואף משה ואהרן נגזר עליהם שלא יכנסו לארץ, וניתן לומר שכל התורה כמעט סובבת על קוטב זה. ומובן מאיליו שלא מדובר על עושר ורכוש של נחלת קרקעות, שזה ניתן להשיג גם בכל ארצות תבל, ואף לא מדובר רק על זבת חלב ודבש הנעימים לחיכו של האדם, דפשוט שלא לכך ייחלו האבות הקד', ולא צריכים זיכרון של יסורים לזכות לכך.

וידוע דהענין הוא דהארץ היא נחלת ה' שהשכינה שורה בה, כמ"ש (מסעי) 'ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה אשר אני שכן בתוכה כי אני ה' שוכן בתוך בני ישראל', ונקרא הקב"ה 'אלקי הארץ' (מלכים ב' י"ז), ועל כן האדם הדר בה מקושר עמו ית', עד כדי שאמרו (כתובות ק"י ב') כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה שנא' לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים וכו', ועי' באורך ברמב"ם ס"פ אחרי.

ואף אכילת פירות הארץ מקשרת את האדם עם שכינתו ית', כידוע ד' הב"ח (סי' ר"ח) בפירוש מטבע ברכת מעין ג' 'ונאכל מפריה ונשבע מטובה' וז"ל דהפירות יונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ... ובאכילת הפירות אנו ניזונים מקדושת השכינה ומטהרתה ונשבע מטובה ע"כ, וידוע דטוב טעמם של הפירות נובע באמת מפאת מעלתם וקדושתם, וה' ארץ זבת חלב ודבש' כפשוטו הוא הביטוי החיצוני למעלות 'חלב ודבש' הרוחניים שבה.

וזו היא גם המעלה בירושת נחלה בארץ [מלבד מעלת הישיבה בארץ ואכילת פירותיה], דבמה שיש לאדם נחלה בארץ הרי הוא מקושר עם השכינה הק' השוכנת בה, הן מצד היותו קביעות מקומו של האדם, שהאדם מקושר עם מקומו ומושפע ממנו, הן מצד עצם הדבר שמקום השכינה היא ברשותו ובבעלותו, וכמה הצטער בנימין הצדיק שכל מקום המקדש יהא בחלקו, וזכה להיות אושפיזן לשכינה, עי' יומא י"ב א'.

ג. א"י מקום השגת התורה

ומלבד מעלת הארץ בתורת מקום שכינה, יש בה מעלה נוספת שהיא מקום השגת התורה, כמ"ש בב"ר (פס"ז ד') 'וזהב הארץ ההיא טוב' אין תורה כתורת ארץ ישראל, וכן איתא (ברכות דף ס"ג) אין עושין קידוש החדש ועיבור השנה אלא בארץ ישראל, שנאמר 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים', הרי דארץ ישראל היא מקום השגת התורה לאמיתתה ומשם תצא הוראה לכל ישראל. וכתב רבינו הגר"א ז"ל לכ"מ דשבירת לחות ראשונות גרם שלא זכו אלא לדרגת אירוסין עם התורה [כאמרם 'אל תקרי מורשה אלא מאורסה'], ואם היה זוכה משה ליכנס לארץ היה מגיע לדרגת נישואין עם התורה.

^א ידוע בספרי הגר"א דהאדם מקושר עם מקומו כהתקשרות האדם עם אשתו, והרמז על כך במאמר הגמ' (שבת קי"ח) אמר רבי יוסי מימי לא קריתי לאשתי אשתי אלא ביתי.

ו. נחלת הארץ לדור ה'ראשית' היה קובע את האחיזה

בארץ בעצם

ובזה נבין ביתר עומק את הענין שבעוון המרגלים נגרם הגלות מן הארץ כידוע בחז"ל, דהנה כתיב 'טוב אחרית דבר מראשיתו', ופירושו בירושלמי (הובא בתוס' חגיגה ט"ו א') טוב אחרית דבר כשהוא טוב מראשיתו, ויעו"ש כל המעשה עם אלישע בן אבויה שהיה פגם ב'ראשית' שלו ולכן נכשל באחריתו, פירוש הדבר הוא כך, דהאופי של ה'ראשית' קובע את המהות וההגדרה העצמית של הדבר, שאין זה דבר הנלוו אליו אלא זהו מהותו **בעצם**, ובהיות שהוא עצם מהותו הוא בלתי נפרד ממנו ואינו ניתן לערעור וביטול, משא"כ אם הראשית הוא במצב אחד ולאחר מכן קיבל שם או מעלה מסוימת אינה בהכרח חלק ממהותו ויכול להפרד ממנה.

ודוגמא לכך במאמר חז"ל (הובא ברש"י עקב) משעה שהבן יודע לדבר למדור 'תורה צוה לנו משה' שיהא זה לימוד דבורו, מכאן אמרו כשהתינוק מתחיל לדבר אביו משיח עמו בלה"ק ומלמדו תורה, ואם לא עשה כן הרי הוא כאילו קוברו שנאמר 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם וגו', למען ירבו ימיכם וימי בניכם, אם עשיתם כן ירבו ואם לאו לא ירבו שדברי תורה נדרשין מכלל לאו הן ומכלל הן לאו ע"כ, ולכא"ו מה החומר במה שאינו מלמדו 'תורה צוה לנו משה' בהיותו בסך הכל תינוק בתחילת דיבורו, אלא לימודו כאן חז"ל יסוד עצום דראשית דיבורו הוא קובע את המהות של דיבורו, ואת מהותו של תואר 'מדבר' שלו, האם הוא בעל דיבור של תורה, וזהו עצם מהותו כ'מדבר', וגם באם מדבר דברים אחרים הם מקריים בעלמא, או להיפך ח"ו, ובה נחרץ גורלו בין 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' שהתורה היא עצם חיותו או חלילה להיפך.

ועד"ז הוא גם בענין ירושת הארץ, דהנה דור המדבר הוא דור ה'ראשית' של כלל ישראל, העומדים לפני הר סיני שנעשו בו ישראל לעם, והם ה'ראשית' של כלל הקומת אדם של ישראל, כידוע בחז"ל שהם היו 'דור דעה', שהדעת הוא ה'ראשית' והעיקר של האדם, ומטעם זה היו באמת הדור המובחר ביותר מכל הדורות כמ"ש חז"ל (שלח קס"ח ב') דלא הוה בעלמא דרא עלאה כדרא דא, ולא יהא עד דייתי מלכא משיחא, ועליהם נאמר "אשרי העם שככה לו אשר העם שה' אלקיו" (שם קס"ג א'), דבהיותם ה'ראשית' של הכלל ישראל הרי הם גם המובחרים כמו 'ראשית חלבו'.

ומעתה אם הדור הזה היה נכנס לארץ היתה נקבעת קדושת הארץ בהם בעצם, שבמהותם הם בני הארץ הקדושה, לא היה שייך להפרידם ממנה, וכמו קבלת התורה שהפכה להיות חלק ממהותם באופן שלא ינתק לנצח, כן לא היה שייך לנתק אותם מן הארץ, אך מאחר שלא נכנסו לארץ אלא הדור השני, נמצא שהזכיה בארץ אינה מעצם מהותם של כלל ישראל אלא דבר הנלוו אליהם, והיא בת ניתוק ח"ו.

ובאמת לא השלימו מעולם את כיבוש הארץ וביעור הכנענים מתוכה, כמבואר בנביא, ונמצא שמעולם לא התאחדו כלל ישראל עם ארץ ישראל, ועל-כן אמר הנביא (ישעי' ס"ב) "כי יבעל בחור בתולה יבעלך בניך", דלא התקשרו לגמרי עם הארץ מעולם, והיא בתולה עדיין ומצפה לנו לבא להתקשר עמה, וכל זה הוא מפני שדור באי הארץ הם כבר דור שני, שהאחיזה בארץ אינה מעצם מהותם.

ז. החלשה מעסק התורה - עומק עניינם של המרגלים

ומעתה מתבאר דאכן מה שרמזו חז"ל בפסוקי פרשתנו על המחלישים מעסק התורה הוא באמת עומק הפשט, דהלא הזכיה בארץ ישראל היא זכיה בארץ החיים, שלמות הזכיה בתורה ודבקות באלקים חיים, והמרגלים שהוציאו דיבה והעלילו על הקושי הרב לכבוש הארץ, החלישו את לב העם והרפו ידיהם משלמות השגת התורה הנקנית דוקא בארץ ישראל, ובכלל זה כל אלו המחלישים את הציבור שלא ניתן ללמוד אלא מתוך עושר מופלג ללא שום דאגת פרנסה, ורק מתוך רוגע ושליו מוחלטת ללא שום לחץ גשמי ורוחני, ורק מתוך בריאות איתנה ללא שום סרך מכאוב וחולשה, ומרפים בכך את העם מעסק התורה, אלו הם 'בני נשא דלא מהימני' שאין לבם שלם באמונה בהש"ת, רחמנא לשיזבן.

ולעומתם עומדים השלמים באמונתם ומחזקים את לב העם לבטוח בקב"ה הון ומפרנס לכל, ומשיגים בפרטות על עוסקי התורה להזמין להם כל צרכיהם, כשבט לוי האוכלין משולחן גבוה כידוע ד' הרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל), ואף החלש ובעל-מכאוב אין לו להתרפות דהתורה היא אסותא לכלא, והחלש יאמר

גבור אני, והבא ליטרה מסייעין אותו. ואותם המחזקים את לב העם לעסק התורה כיהושע וכלב, "חיו מן האנשים ההם" וקמים תחתיהם לחיים.

ח. תענית כיום מיתת המרגלים

כתב הסוד (או"ח סי' תק"פ) בשם הבה"ג אלו הימים שמתעניין וכו' בי"ז באלול מתו מוציאי דבת הארץ במגפה ע"כ, ותמה הבה"י למה התקינו להתענות בו, שמחה מיבעי באותו יום, ד'באבוד רשעים רנה', ושמא מפני שלא זכו להתקבל תשובתם מצטערין דמסתמא שבו ולא נתקבלו עכ"ל. והשיגו הבה"ח דאין פירושו מתקבל, דבאמת תמוה דהלא סו"ס לא היו בגדר צדיקים שיהא תענית לדורות על הסתלקותם, ועי' שו"ת אגרות משה (או"ח ג' סי' י"ד) מה שכתב בזה.

והנר' בעז"ה לבאר עוד ע"פ הנ"ל, דהנה ע"פ האמור דחטא המרגלים היה להחליש את הלבבות מעסק התורה, מתוך חוסר אמונה בחי העולמים, נמצא דאינו חטא שלא היה אלא לשעה בדור המדבר, אלא הוא עיון הנוהג לדורות, ועל כך תקנו יום תענית שלא לעשות עוד כמעשה הרשעים הללו, אלא אדרבא להשריש בעצמינו את החוזק ללמוד בתורה בכל מצב, מתוך אומץ הלב בבטחון בהש"ת, וכיסוד ד' הרמב"ם (רפ"ה מהל' תעניות) דיסוד התעניות הוא "כדי לעורר הלבבות ולפתוח דרכי התשובה, ויהיה זה זכרון למעשינו הרעים ומעשה אבותינו שהיה כמעשינו עתה, עד שגרם להם ולנו אותן הצרות, שבזכרון דברים אלו נשוב להיטיב" וכו' עכ"ל. וככל שיאמץ לבנו להשען על הקב"ה כן יספיקו לנו מן השמים כל צרכינו, וימלאו את הרצון והשאיפה לגדול בתורה, וישיב לנו בזה ובבא.

ה'רזיבי מקום אהלך'

התפתחות משמעותית בקהילת הבוגרים עם הקמת כולל יום שישי לחניכי הישיבה הק' בעיר אשדוד

פתיחת הכולל מהווה בשורה משמעותית עבור חניכי הישיבה הדרים בעיר אשדוד כאשר זה זמן רב שהולכים ומתרבים בוגרי הישיבה הק' הקובעים את משכנם בעיר כ"י

עם הזמן ובפרט בשנה האחרונה עת התווספו לעיר מספר רב של אברכים צעירים מבחירי חניכי הישיבה הק' הודגש הצורך הגובר והלוח לפתיחת מקום תורה שיאחד ויאגד את כלל בוגרי הישיבה הדרים בעיר.

מקום שיהיה מגדלור לתורה ועבודה באווירת הישיבה הק' כמימי קדם, מקום שבו יוכלו לחוש יחד את האווירה המרוממת שעליה גדלנו והתחנכנו, לחיות את הרוממות והשקיעות בתורה, האמונה הברורה, ושמחת התורה.

ואכן בסייעתא דשמיא עצומה לאחר מאמצים מרובים שלוו בהשגחת יש ה' בצורה מוחשית, זכינו לברך על המוגמר עם פתיחת הכולל המפואר כשלמעלה ממנין וחצי מבחירי בוגרי הישיבה מתכנסים ובאים במעלי דיומא דשבתא בהיכל ביהמ"ד תפארת שמואל בעיר, בדיבוק חברים ובריתחא דאורייתא בליבון הסוגיות.

ובסייעתא דשמיא זכינו והכולל מפאר את מקום התורה בעיר, והתעניינות רבה נרשמת בקרב תופסי התורה בעיר לפריחתו ושגשוגו של הכולל.

ובעז"ה שנזכה כולנו יחד לפאר ולרומם את התורה ולומדיה ונזכה לראות בפריחת הכולל עוד ועוד להרבות ספסלי ביהמ"ד ולהגדיל תורה ולהאדירה

לצורך המשך פריחת הכולל וקיומו ניתן להנציח שמות וכו'

בתרומה בפלא' 05341-84-320

זכור אהבת קרומים

לקראת יום השנה הכ' להסתלקותו של הרב נפתלי ב"ר יעקב ניימן ז"ל [יום ג' כח סיון תשס"ה - תשפ"ה].

הרב יונתן בקרמן שליט"א (מחזור טו"ב) מספר: גם כעבור כ' שנים עדיין חקוקה היטב בליבי השמחה והברען שהיה תוך כדי ששוחחו עמו בלימוד. כך גם ההלם הנורא שהיה בישיבה כשיפרו על הסתלקותו בחטף.

כבחור צעיר (ש"ג), הנני זוכר כיצד נכנס להיכל הישיבה, [מראהו היה קצת אדמוני], והתיישב ללמוד כבחור צעיר - בטור השני משמאל בספסל השלישי - כמו אחד מהבחורים, ובקול רם, כאשר ניכר על פניו הערגה והכיסופין ללמוד וללמוד, ובהתלהבות יתירה.

תוך זמן קצר כבר נגשו אליו מספר בחורים לשוחח עמו בלימוד, והוא במיטב לבו דיבר עם הבחורים בלימוד כאש להבה, כאשר כולו מונח חזק בתוך הסוגיא לפרטיה, והוא שופע מחידושי.

כך שח אחד מהבוגרים ... משפטים קצרים ששמעו ממנו.

'אני מקנא בכס שזה העולם הזה שלכם' ...

'כאן אתם מנותקים מכל העולם ויושבים ולומדים'

'כשאני בא לכאן אני מתנתק מהכל' ..., 'זוהי מה שנותן לי חיות'.

בתוך הדברים מספרים כמה מחניכי הישיבה כי ר' נפתלי ז"ל היה ידיד נעוריו של יבלח"ט רבינו ראש הישיבה שליט"א, מאז רבינו שליט"א עשה שימוש חכמים אצל מרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצוק"ל, שהיה הגר"י זצוק"ל מחבבו לר' נפתלי ז"ל עד לאחת.

כך גם ביום השני ...

ביום השלישי כח סיון כבר המתינו הבחורים ...

אך נגזרה הגזירה 'ואיננו כי לקח אותו האלוקים' - 'והרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה'.

בזעזוע כבד התקבלה הידיעה כי ר' נפתלי עלה ונתעלה מישיבה של מטה לישיבה של מעלה, על אף התדהמה, הצער והיגון, להבחיל"ח רבינו ראש הישיבה הקדים את השיעור יומי בכדי לחלוק כבוד אחרון לנפטר הדגול.

ראשון המספידים היה רבינו ראש הישיבה שליט"א,

פתח בקול בכה בדברי הנביא הושע:

'לכו וְנִשְׁכְּחוּ אֶל ה' כִּי הוּא טָרַף וַיִּרְפָּאנוּ וְדָן וַיַּחַבְּשֵׁנוּ'

'יִחַיְנוּ מִיָּמִים בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְקִמְנוּ וְנִחַיָּה לְפָנָיו',

זכינו ל'יחינו מיומים' שר' נפתלי היה עמנו בישיבה הקדושה,

אך 'ביום השלישי' בחרו בו מן שמיא ונתקיים בו 'יקימו ונחיה לפניו',

נשמתו עלתה למרום לזכות ליונחיה לפניו ...

'וחי בהם' לחיי עולמא' ...

כעת התחילו בישיבה הסוגיא דמפרש ויוצא בשיירה, הוא פרש מכל הבלי העולם הזה ...

וכעת יוצא בשיירה של מלאכי השרת מליצי יושר אל חלקו הצפון לו בעולם הבא ...

יהי רצון שיהיה מליץ יושר בעבור ...

וכן בעבור הישיבה הקדושה ...

ת. נ. צ. ב. ה.

עדי יקיצו וירננו שוכני עפר

זכרונות מאת הרב פ. ו.

אחים לי בהספידא קאימנא, כידוע מהספרים הק' דהשפעת הנשמה מלעילא לתתא קיימת ביותר בכ' שנה הראשונות.

כד ניים ההוא גברא וכי קרו ליה מדכר דכיר, מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד.

ביום ראשון כו סיון תשס"ה, נכנס לישיבה הרב נפתלי ניימן, (עפ"י הזיכרון) היה היה זה לבקשתו של ר' נפתלי ז"ל לחזור לימי הבחורות לינוק משיעוריו של רבינו ראש הישיבה שליט"א.

באותו היום התחילו ללמוד סוגיית 'המפרש והיוצא בשיירה', פסחים דף ו' א' [לפי סדר המסכתות גם כעת לומדים בישיבה הק' מסכת פסחים].

ברכת מזל טוב

**לידידנו בוגרי וזמכיי הישיבה"ק
לרגל השמחה השדויה במעונם**

הרב אריה לנג [ד] לרגל אירוסים הבת בשעט"מ
הרב שלמה זלמן לוריא [ז] להולדת הנכדה

***

הרב יוסף אנטין [טז] להכנס הבן לעתו"מ
הרב אברהם יהודה פרידמן [כ] להכנס הבן לעתו"מ

***

הרב יהושע עוזר אינדורסקי [טו] להולדת הבן
הרב אליהו קורלנסקי [כב] להולדת הבן
הרב יעקב לוי [כח] להולדת הבן
הרב יוסף מינץ [כה] להולדת הבן
הרב שלמה דוד [ל] להולדת הבן
הרב זאב קייקוב [לא] להולדת הבן
הרב גד שמעון קייקוב [לא] להולדת הבן
הרב שמואל הנפלינג [לב] להולדת הבן
הרב משה אריה בלוך [לד] להולדת הבן

***

הרב רפאל אלקימן [כו] להולדת הבת
הרב ישראל קצנלבוגן [לב] להולדת הבת
הרב ישראל מאיר אנגל [לא] להולדת הבת
הרב יעקב קרלנשטיין [ל] להולדת הבת
הרב אלעזר מנחם לוריא [לד] להולדת הבת

***

בברכה נאמנה שיזכו לגדלם לזוזה ולחופה ולמעשים טובים

***

ולבה"ה שבאו בברית האירוסין

הבה"ח אהרון אשר רגוזניצקי [לג] - עב"ג למשפ' מרגלית מקרי"ס
הבה"ח אלחנן אביטבול [לה] - עב"ג למשפ' שעיו ממודיעין עילית
הבה"ח יצחק אליעזר בוגרד [לה] - עב"ג למשפ' דויטש נוה יעקב י-ם
הבה"ח ראובן פיין [לה] - עב"ג למשפ' ז'מיטרובסקי רמת שלמה י-ם

***

ניתן לעדכן שמחות בקו הבוגרים: 08-9747479
או במייל: 0539747@gmail.com

